

Mottagare: Justitiedepartementet

Kopia: Näringsdepartementet

Kompletteringar till den nya säkerhetsskyddslagen

Justitiedepartementets dnr Ju 2018/05292/L4

1. Sammanfattning

Livsmedelsverket är i huvudsak positiv till utredningens förslag att utöka skyldigheten för när säkerhetsskyddsavtal ska ingås men vad gäller skyldigheten att teckna avtal så snart en verksamhetsutövare ska förmedla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter till en utomstående part avstyrker Livsmedelsverket från utredningens förslag. Verket anser att utredningen inte i tillräcklig omfattning beaktat de omfattande konsekvenser det kan få för vissa verksamhetsutövare och att det därför bör finnas fler möjligheter till undantag från sådan skyldighet, utöver det undantag som föreslås för samverkan mellan statliga myndigheter.

Livsmedelsverket förstår utvecklingsbehovet för en förbättrad tillsyn med utökade befogenheter. Verket tillstyrker utredningens förslag att tillsynens innehåll och syfte ska förtydligas och att ett system med sanktionsavgifter införs i lagstiftningen. Verket avstyrker dock från utredningens förslag på en ny tillsynsstruktur som skulle innebära att Säkerhetspolisen inte längre utövar tillsyn över Livsmedelsverket.

2. Livsmedelsverkets synpunkter

Livsmedelsverket lämnar följande synpunkter

2.1 Förslag på ändringar i säkerhetsskyddslagen 2 kap. 6 §

Utredningen föreslår att säkerhetsskyddsavtal ska tecknas för alla relevanta situationer där säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska utbytas mellan Livsmedelsverket och andra organisationer bortsett statliga myndigheter.

Enligt *förordningen 2015:1052 om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap*, krisberedskapsförordningen, ska Livsmedelsverket inför och vid frestdida krissituationer samt inför och vid höjd beredskap:

- Samverka med övriga statliga myndigheter, kommuner, landsting, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda.
- Hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet, den förväntade utvecklingen och tillgängliga resurser inom respektive ansvarsområde samt om vidtagna och planerade åtgärder.

2019-03-29

Dnr 2019/00080-2
Saknr 1.1.3

- Efter förfrågan från Regeringskansliet eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap lämna den information som behövs för samlade lägesbilder.

Vi höjd beredskap faller det på myndigheten att även

- Lämna Försvarsmakten underlag som behövs för att man ska kunna fullgöra sin informationsskyldighet till regeringen.

Livsmedelsverket behöver därför kunna utbyta information med aktörer inom dricksvattenförsörjningen, livsmedelsförsörjningen i leden efter primärproduktionen, branschorganisationer och andra myndigheter. Detta gäller både inhämtning och delgivning av information.

Inom ramen för myndighetens kontrollverksamhet insamlas på årlig basis uppgifter om produktionsvolym och annan verksamhetsinformation från de livsmedelsföretag som står direkt under myndighetens egen livsmedelskontroll samt även från de dricksvattendistributörer som lyder under NIS-lagstiftningen. I det senare fallet inhämtas även uppgifter om incidenter samt organisatoriska och tekniska sårbarheter. Livsmedelsverket byter i arbetet med civil beredskap givetvis även information med övriga dricksvattendistributörer samt livsmedelsproducenter som står under kommunernas eller länsstyrelsernas kontroll.

De uppgifter det gäller kan ur ett totalförsvarsperspektiv ge information om förmåga och uthållighet. Uppgifter som vid högsta beredskap rimligtvis ska ingå i de samlade lägesbilder som Livsmedelsverket ska lämna till Regeringskansliet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller behöver delges andra aktörer. I ett fredstida normalläge bedöms dessa uppgifter ofta omfattas av sekretess enligt exempelvis OSL 18:8, 18:13 eller 30:23. Vid en förändrad säkerhetspolitisk situation med en övergång till högre beredskapslägen kommer uppgifterna inte bara behöva utbytas mer frekvent utan också övergå till att omfattas av försvarssekretess enligt OSL 15:2. Sannolikt kommer mycket av information att omfattas av säkerhetsskyddsklassen konfidentiellt eller högre.

Livsmedelsverket kommer i sådant fall att inom ramen för kris- och beredskapsplaneringen att eventuellt behöva teckna säkerhetsskyddsavtal med flertalet av landets kommuner (bland annat i egenskap av dricksvattenproducenter), en i nuläget svårbedömd andel av livsmedelsverkets 1300 tillsynsobjekt samt en lika svåruppskattad mängd andra företag inom livsmedelsförsörjningen.

Livsmedelsverket noterar att på sidan 143 i utredningen förs ett resonemang kring varför skyldigheten att teckna säkerhetsskyddsavtal inte bör utvidgas till att gälla samverkan och samarbete mellan statliga myndigheter. Som anledning anges bl.a. att det skulle leda till en orimligt stor arbetsbelastning för myndigheterna såväl som en alltför stor ökad arbetsbörda för Säkerhetspolisen. Livsmedelsverket önskar betona att i det fall utredningens förslag i denna del blir verklighet kan myndigheten i vart fall inte utesluta att det blir nödvändig att teckna en väldigt stor mängd säkerhetsskyddsavtal. De resursförstärkningar som skulle krävas för att hantera den ökade arbetsbelastningen kan i dagsläget inte bedömas exakt, detta skulle behöva utredas ytterligare, men troligen skulle en sådan resursförstärkning behöva vara betydande. Livsmedelsverket ser följaktligen ett stort behov av att undantaget från skyldigheten att teckna avtal bör gälla i fler fall än enbart när statliga myndigheter samverkar. Exakt hur ett sådant undantag bör formuleras för att vara ändamålsenligt behöver utredas vidare.

2019-03-29

Dnr 2019/00080-2
Saknr 1.1.3

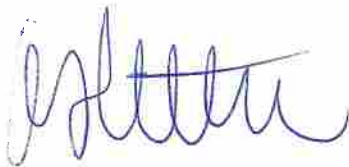
2.2 Förslag på ändringar i säkerhetsskyddsförordningen 7 kap. 1 §

Livsmedelsverket ser positivt på att Säkerhetspolisen och Försvarmakten föreslås bli samordningsmyndigheter. Precis som utredningen föreslår så bör dock Säkerhetspolisen och Försvarmakten fortsatt vara tillsynsmyndigheter för de allra mest skyddsvärda verksamheterna.

Livsmedelsverket anser att utredningens avgränsning av dessa mest skyddsvärda verksamheter är för snäv. Rimligtvis borde alla myndigheter som har ett särskilt ansvar enligt krisberedskapsförordningen, s.k. bevakningsansvariga myndigheter, anses tillhöra de mest skyddsvärda verksamheterna och bör således även fortsättningsvis falla under Säkerhetspolisens eller Försvarmaktens tillsynsansvar. Livsmedelsverket kan i sammanhanget peka på sin egen roll som bevakningsansvarig myndighet, med instruktionsenligt ansvar inom ramen för kris- och beredskapsplaneringen, tillsynsmyndighet enligt NIS-lagstiftningen och med en viktig roll i återuppbyggnaden av det civila försvaret. Enligt verkets mening bör den sammanvägda bedömningen av dessa verksamheter falla inom ramen för det allra mest skyddsvärda, och det är möjligt att det finns även andra myndigheter med som bör ingå i denna krets men som fallit utanför utredningens avgränsning.

Avslutningsvis vill Livsmedelsverket tillägga att verket noterat att Sveriges Kommuner och Landsting i sitt remissyttrande föreslår att Livsmedelsverket ska bli tillsynsmyndighet för dricksvattenförsörjningen enligt säkerhetsskyddslagen. Som skäl anförs bl.a. att Livsmedelsverket redan ansvarar för tillsyn enligt NIS-lagstiftningen. Tillsyn av vissa dricksvattenproducenter enligt NIS-lagstiftningen och ett fullständigt ansvar för stöd och tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen för hela dricksvattenförsörjningen är väldigt olika i väsentliga delar. Livsmedelsverket vill betona att myndigheten inte delar SKL:s bedömning. Verket tillstyrker utredningens förslag att stöd och tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen i detta fall ska utövas av länsstyrelserna. Livsmedelsverket anser att SKL:s analys att en samlad funktion för säkerhetsskyddet skulle kunna skapas och upprätthållas på myndigheten med ett begränsat resurstillskott är felaktig.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Annica Sohlström. I den slutliga handläggningen har deltagit områdescheferna Eirikur Einarsson, Hanna Dufva, Kristina Ohlsson, Pertti Nordman, informationssäkerhetschef Mats Hellman samt säkerhetsskyddschef Peyman Kia, föredragande.

Annica Sohlström

Peyman Kia